

číslo: 12

apríl/máj/jún 2022

ARCHA NOVINY

štvrt'ročník pre klientov, príbuzných, priateľov a všetkých podporovateľov DS ARCHA

Milí naši čitatelia,

je tu leto. Čas dovoleniek, oddychu, pracovný zhone sa trochu spomalí. Klesne naša produktivita, ale tak to má byť. Aspoň nejaký ten čas v roku sa musíme venovať aj sebe a relaxovať.

A či už pôjdete niekde na dovolenku alebo zostanete doma na gauči, stále je to dobre strávený čas, pretože naberáte energiu na ďalšie povinnosti, ktoré po našom oddychu nikam neujdu, pekne na nás počkajú, ale môžeme ich aspoň na chvíľu oddialiť.

Takisto to môže byť príjemný čas spomínania na rôzne dovolenky s rodinou, kamarátmi, kolegami.

Prajem Vám krásne leto plné zážitkov a aj keď nikam necestujete, stále si môžete deň spríjemniť pobytom na slnku, ležaním na posteli a posedením na záhrade pri príjemne vychladenej limonáde.

Oľga Jarošová – riaditeľka DS ARCHA

Na lúke

Teplé slnko svieti,
lúkou bežia deti.
Pri veselej pesničke
skáču v mäkkej trávičke.
Bosé nôžky majú,
radostne sa hrajú.

Zdroj: <https://www.zones.sk/studentske-prace/basne/17565-letne-prazdniny-basnicka/>

Zdroj – obrázok:

https://www.google.com/search?q=l%C3%BAka&rlz=1C1CHBF_skSK856SK856&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjctNXU_4H5AhUDHuwKHQEGDNMQ_AUoAXoECAIQAw&biw=1920&bih=880&dpr=1#imgrc=Z6sNWCYZeK8IRM

Skoro som sa stal mäsiarom

Detstvo a dospievanie som prežil na dedine. Dedina bola pekná, úhl'adná, len veľmi chudobná. Živiť rodinu s deťmi bolo veľmi náročné. Dedina sa nachádzala v smutne známej hladovej doline. Okrem železničnej stanice, základnej školy - jednotriedky – a krčmy v dedine nebolo nič. Zabudol som ešte na farára. V priestoroch krčmy bol obchod so zmiešaným tovarom. V takej chudobnej dedine žili aj dvaja národovci, ak chcete budem ich menovať národnými buditeľmi. Jeden z nich bol tak významný, že má u nás pamätnú tabuľu. Nachádza sa na ceste do okresného mesta a je uchytená na obrovskej modrej skale. Celá táto oblasť sa volala Modrá skala. V dedine chýbali remeselníci. Nebol k dispozícii ani mäsiar.

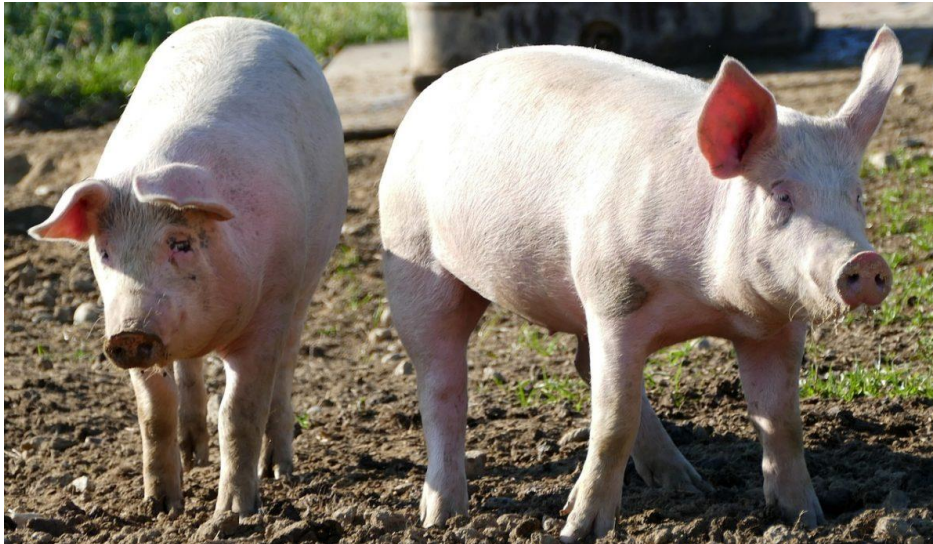
Každý gazda si zabíjačku robil sám. Prasce nemali veľkú váhu, obyčajne tak 80 až 90 kg. Ani nemohli byť ťažšie. Boli kŕmené len zemiakmi a zbytkami jedál. Zabíjačka bola rodinná tradícia, ktorá sa dedila z otca na synov. Otec svojich synov chcel do života pripraviť čo najlepšie. Ak mal dcéry alebo synov, ktorí sa nenaučili to remeslo, museli z dediny niekoho požiadať o pomoc, kto procedúru zabíjačky ovládal.

Môj otec nič nenechával na náhodu. Mal troch synov a podľa jeho predstáv museli ovládať zabíjačku so všetkým čo k tomu patrí. To znamená nielen zabiť prasa, ale aj ho perfektne očistiť, rozporcovať, urobiť klobásy, jaternice, tlačenuku, ovarovú polievku a tak ďalej. Vtedy som bol gymnazista a bol som zrelý podstúpiť školenie zo zabíjačky.

Môj najstarší brat bol už ženatý a zabíjačky si robil sám. Robil to perfektne. Otec ho dobre vyškolil. Mladší brat už nežil. Zabil ho vlak mesiac pred svadbou. Celkom iste aj on musel podstúpiť tradičné školenie. Nevieť či aj on musel zabiť prasa. Pokiaľ som ho poznal, on keď videl krv, hneď odpadol. Na rade som bol ja. Nie žeby som sa toho bál, ale bolo mi to nepríjemné. Ale chlapil som sa a robil som všetko možné len aby to ostatní nespoznali.

Treba pripomenúť, že na zabíjačku sa pozývali strýkovia, tety a aj sesternice. To nielen preto, že okolo zabíjačky bolo veľa roboty, ale najmä preto, že to bola aj rodinná udalosť.

Nastal ten deň, kedy som sa mal priučiť mäsiarčine. Vstávali sme zavčas. Skoro ráno prišli aj rodinní príslušníci. Bola dosť veľká zima. Snehu bolo neúrekom a bol aj silný mráz. Dali sme si po štamperle a pobrali sme sa ku chlievu. Teda len chlapi. Celkom štyria chlapi a dve ženy, ktoré zachytávali krv z prasaťa. Otec zostal v kuchyni.

Počas môjho pobytu v mojom rodisku nestalo sa ani raz, že by otec bol prítomný priamo pri zabíjaní prasaťa. Vysvetlenie bolo jednoduché. Otec keď už bol na dôchodku staral sa o statok a prasa. Odvtedy čo sme ho kúpili len on ho krmil. Medzi nimi vznikol zvláštny vzťah. Prasa sa túlilo k otcovým nohám, nechalo sa poškrabať a často sa prevalilo na chrbát a samé si vyžadovalo poškriabanie. Za týchto podmienok ani ja by som sa nechcel pozerieť na smrť obľúbeného zvierat'a.

Prišli sme k chlievu a prasa sme uviazali za nohu. Ja som sa choval hrdinsky. Nebolo mi to všetko tak celkom jedno. Vtedy ešte neboli pištoly vyrobené pre potreby domácich zakáľačiek. Často sa zabíjalo len tak naživo. S takým usmrtením prasaťa som zásadne nesúhlasil. Zobral som sekeru a opakom som silne udrel prasa do čela. Malo to účinok, aký som očakával. Prasaťu sa podlomili nohy a padlo na bok. Rýchlo som zobral nôž a pichol som ho tak, aby hrot smeroval ku srdcu, kde sa nachádzali aj veľké cievy. Podarilo sa mi to nad očakávanie dobre. Jedna zo žien zachytila všetku krv, ktorá bola potrebná pri spracovaní ďalších výrobkov. Trvalo to krátko. Ani sa veľmi netrápilo.

Po takom stresujúcom výkone som utekal do kuchyne za otcom. Dali sme si po pohárik a povedal som mu ako to prebiehalo. Bol spokojný. Vrátil som sa

k prasaťu. Vo veľkom koryte sme ho obarili v horúcej vode, exaktne ho očistili od srsti, vyvesili na trojnožku. Na trojnožke sme otvorili brucho, vybrali črevá a vnútornosti. Prasa sme rozdelili na dve polovice, ktoré sme vyniesli do kuchyne. Črevá mali na starosti ženy, ktoré ich pri studni perfektne vyumývali. Tým skončila práca vonku. Najdôležitejšia práca nás však čakala vnútri.

Musel som všetko robiť sám. Samozrejme pod prísny dozorom. Musel som strpieť aj množstvo rád a pripomienok. Rozporcoval som obe polovice. Urobil som predné i zadné stehno a spracoval som aj zvyšok mäsa (karé, krkovička atď.). Očistil som jednotlivé druhy mäsa tak, aby z odrezkov bolo dosť na klobásy. Varila sa aj ovarová polievka, v ktorej sa varilo všetko čo bolo nevyhnutné na spracovanie, napríklad všetko čo bolo potrebné dať do jaterníc a nakoniec aj samotné jaternice. Pomleli sme aj mäso na klobásy a dochutil som ich. Ale konečné dochutenie robil otec. Bola to tradícia.

Keď sa urobili klobásy a jaternice pomaly sa blížil koniec zabíjačky. Chlapi a aj niektoré ženy boli už pod parou. Čo sa týka alkoholu ja som sa držal. Ved' som bol za všetko zodpovedný, aj keď som bol len učeň. Pomocníci dostali „výslužku“ a bolo po zabíjačke.

O rok som bol ešte doma, ale zabíjačku som už nerobil. Už bolo jasné, že pôjdem na vysokú školu a že zabíjať už nebudem. Otec mal pravdu. Ale len čiastočnú. V Bratislave som sa oženil a nadstavil som aj poschodie rodinného domu. Pri tej príležitosti som si postavil malú údiarničku. Tam som si údil klobásy, ktoré som sa naučil robiť doma. Nebol som sám. Naučil sa to aj môj zať a často tam údil klobásy. Zabudol som v živote veľa vecí. Ale na tú atmosféru, ktorá bola počas zabíjačky sa nedá zabudnúť. Nezabudol som ani ja. A preto som sa rozhodol napísať o tom príspevok do nášho časopisu.

Chirurgické disciplíny sa všeobecne označujú ako mäsiarčina. Tá je odlišná od zabíjačky. Do týchto disciplín patrí aj gynekológia a pôrodnictvo, ktorému som zasvätil celý život. V gynekológii a pôrodnictve sa robili chirurgické výkony, ktoré si vyžadovali okrem značných vedomostí aj pevnú ruku. Ja preto gynekológiu a pôrodnictvo považujem za božskú vedu a umenie.

Autor: doc. MUDr. Juraj Filický, DrSc.

Zdroj - obrázok:

https://www.google.com/search?q=prasa+zab%C3%ADja%C4%8Dka&rlz=1C1CHBF_skSK856SK856&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwizuLPcgIL5AhWFt6QKHY8xBh4Q_AUoAXoECAEQAw#imgrc=1qJNplJlyx8DfM

Duchovné okienko

Po čom túži človek v chorobe?

(zamyslenie arcibiskupa Jána Babjaka SJ)

Chorý človek má jedinú túžbu – vyzdraviť. K tomuto cieľu zameriava všetko. Navštevuje lekárov, pravidelne užíva lieky, neľutuje peniaze, čas, nie je mu ťažká žiadna obeta, len aby sa oslobodil od svojej choroby. Často krát lekári pomôžu, ale veľakrát zostanú voči chorobe bezmocní.

My, kresťania by sme nemali zabúdať a to v prvom rade – obrátiť sa na lekára všetkých čias „Vstaň vezmi si lôžko a kráčaj“ – rozkazuje Ježiš ochrnutému človekovi z dnešného evanjelia.

Tieto slová chce Ježiš povedať aj nám. Chce uzdraviť naše telo, ale ešte naliehavšie chce uzdraviť aj našu dušu. Ježiš to všetko robí z pohľadu na našu večnosť. Chce našu spásu. A preto nie vždy uzdraví, lebo choroba nám veľakrát viac prospeje k získaniu večnosti, než zdravie. Pre väčšinu ľudí je choroba nešťastím. Choroba môže byť aj užitočný proces pre organizmus, ktorým sa zbavuje niečoho nebezpečného. Choroba môže byť umieraním, ale i uzdravovaním. Ale i to je povrchný pohľad, keď hľadáme iba na telo a nevidíme úžitok pre dušu.

Sú ľudia, ktorých choroba ubíja, robí malomyselnými, zúfalými, alebo zlostnými. Mnohí práve v chorobe jasnejšie uvidia svoju životnú situáciu a zmúdrejú. Vedia lepšie hodnotiť seba i svoje okolie. Zbadajú, že mravné hodnoty sú oveľa cennejšie, ako bohatstvo. Zvlášť vtedy spoznajú ľudí s ich charaktermi. Musíme si priznať veľmi nepríjemnú pravdu: Keby nebolo bolesti, nemoci a utrpenia, svet by zhrubol, stal by sa viac surovým a bezohľadným.

Choroba a utrpenie sa môžu stať vzácnym darom Božej milosti, pre toho, kto má vieru. Ale naopak, choroba a utrpenie sa môžu stať aj zúfalstvom a vrcholným nešťastím pre človeka bez viery. Choroba i zdravie môžu slúžiť k spáse alebo na záhubu.

Aj keď teraz Ježiša fyzicky nevidíme, prihovára sa nám rôznym spôsobom. Možno najviac účinný spôsob je príhovor cez chorobu, cez bolesť, cez náš vlastný kríž. Na to reaguje každý človek. Mnohí po dlhom čase znovu

nachádzajú Ježiša a to vo svojej bolesti, iní hrešia, nadávajú, preklínajú a rúhajú sa mu.

Choroba je realitou nášho života. Odstrániť ju celkom nikdy nevieme, ale prijať ju a zžiť ju pre spásu svojej duše a pre spásu blízkych, tomu sa môžeme stále učiť.

Zdroj: <https://lumen.sk/aktualita/nedelne-zamyslenie-arcibiskupa-jana-babjaka-sj-po-com-tuzi-clovek-v-chorobe-.html>

S batohom na pleciach alebo ako sa schladiť cez leto na Slovensku

Boli časy, keď sme boli radi, že sme sa dostali na dovolenku tu na Slovensku. Žiadne zdolávanie kontinentov- Afrika, Amerika, žiadne last minute zájazdy do Paríža. Nastúpili sme na vlak, ktorý nás za niekoľko hodín z Bratislavy doviezol k dych berúcim panorámam. Viete kam? Do Tatier.

V Tatrách sme sa nevyvalovali ako na pláži v piesku, v Tatrách sa makalo na našej kondičke. Raz na taký vrch, raz k takej chate, raz krížom cez les podľa turistických značiek a potom okolo plesa. Nad našimi hlavami sa preháňala lanovka s tými menej zdatnými, ale pre aktívnu dovolenku bolo treba niečo urobiť. A cesta lanovkou to rozhodne nebola.

A počasie? Síce teplé, ale v porovnaní s Bratislavou to bolo vyváženie vlhkosti a chladu presne tak ako to naše telo potrebovalo.

V tomto článku si spomenieme niekoľko turisticky záchytných bodov a cieľov, ktoré v Tatrách zdolávame najčastejšie. Alebo sme zdolávali a zostali nám po týchto výletoch krásne spomienky a možno aj fotografie. Poznávate tieto miesta?

Skalnatá chata

Skalnatá chata stojí na prahu Skalnatej doliny pod previsnutým balvanom, tzv. Ohniskom, vo výške 1751 m n. m..

Previsnutý balvan, zvaný Ohnisko, poskytoval prirodzené útočisko turistom už oddávna. V roku 1841 toto miesto zatarasili a omurovali,

čím vznikol primitívny prístrešok a ďalšími úpravami v roku 1915 betónová chatka, v ktorej mohlo prenocovať 20 až 25 osôb a ktorú turisti volali kavernou.

Hlavný krok k súčasnej podobe chaty nastal v roku 1932, keď budovu prevzal Klub československých turistov a vykonal niekoľko prestavieb. Po roku 1972 však slúžila ako sklad, až kým sa v roku 1993 manželia Kulangovci, chatári zo Zamkovského chaty, nerozhodli vliať zdevastovanej a opustenej Skalnatej chate nový život. Dnes je pokračovateľom ich odkazu syn Pavol.

Chata pod Soliskom

Chata pod Soliskom, tiež Solisková chata alebo Solisko, stojí na juhovýchodnom svahu vrcholu Predné Solisko v nadmorskej výške 1 840 m n. m. a 50 metrov od stanice lanovky.

Najmladšia chata vo Vysokých Tatrách začala vznikáť po dobudovaní prvého lyžiarskeho vleku. Do prevádzky bola uvedená v roku 1946 ako úkryt pre zjazdárov pred zlým počasím. Poskytovala občerstvenie a aj ubytovanie v spoločnej nočľahárni.

Pred koncom vojny na Chate pod Soliskom bývali partizáni, ktorí mali dobrý výhľad na údolie obsadené Nemcami. V 60-tych rokoch však nebola využívaná

a chátrala, dokonca sa uvažovalo o jej zbúraní. Tatranskí horolezci však chatu zrekonštruovali a jej návštevnosť opäť stúpila.

Najprv fungovala len v období zimnej sezóny, ale od roku 1970, keď sa v Tatrách odohrali MS v lyžovaní a bola vybudovaná sedačková lanovka na Solisko, je otvorená

celoročne. Po privatizácii v roku 1995 sa chata dostala do súkromných rúk a do roku 2003 prešla celkovou prestavbou.

Chata pod Rysmi

Chata leží pod sedlom Váha v rovnomennej dolinke, ktorá je súčasťou kotliny Žabích plies v uzávere Mengusovskej doliny. Okolo nej vedie frekventovaný turistický chodník na Rysy.

O potrebe chaty pod populárnymi Rysmi sa hovorilo už koncom 19. storočia, ale pre technické a najmä finančné ťažkosti ju otvorili až roku 1932. Robotníci na výstavbe pracovali 93 dní, počas ktorých zažili aj životu nebezpečné chvíle, keď oblasť zasiahla snehová víchrica.

Aj po dokončení Chatu pod Rysmi často potrápilo počasie. V rokoch 1948, 1955, 1962, 1982, 2000, 2001 aj 2003 objekt značne poškodila snehová lavína. Tá posledná si vyžiadala rozsiahlu rekonštrukciu, ktorá trvala do roku 2013.

Takmer storočná budova, rozšírená v roku 1977 o ďalšie poschodie, však stojí a funguje doteraz. Dnes je jej dominantou veľká zelená kachľová pec aj latrína s najkrajším výhľadom na Žabie plesá a Popradskú kotlinu.

Bilíkova chata

Bilíkova chata (Bilíčka) leží vo výške 1 255 m n. m. na úpätí Slavkovského štítu neďaleko Hrebienku, odkiaľ k nej vedie chodník aj cesta.

Na mieste dnešnej Bilíčky stála od roku 1875 jednoduchá Ruženina chata, ku ktorej v roku 1884 pribudol väčší turistický hotel. Bohužiaľ netrvalo dlho a obe budovy zachvátili plamene. V roku 1893 založili majitelia Spišsko-sobotskej lesnej spoločnosti Studenopotocké kúpele a v nich vybudovali dva nové hotely, ktoré však roku 1927 taktiež

vyhoreli.

Spálenisko neostalo dlho opustené. V roku 1934 bol položený základný kameň novej chaty, ktorá niesla meno predchádzajúceho predsedu spolku dr. Guhra a slúžila širokej turistickej verejnosti. Po znárodnení v roku 1946 prešla do majetku Klubu slovenských turistov a lyžiarov a bola premenovaná na počesť Pavla Bilíka (1916 - 1944), príslušníka finančnej stráže popraveného gestapom na Kežmarskom zámku.

Zbojnická chata

Zbojnická chata stojí vo Veľkej Studenej doline v nadmorskej výške 1960 m n. m.

Počiatky Zbojníckej chaty siahajú do roku 1907, keď vznikla ako lovecká chata

lesnej správy. O tri roky bola predaná do užívania turistickej verejnosti a prístavbou z roku 1924 vznikol terajší objekt.

Súčasnú podobu však nadobudol až prestavbou v roku 1983. O 15 rokov neskôr chatu zasiahol rozsiahly požiar a jej rekonštrukciu dokončili v roku 2001.

Názov chaty vznikol v roku 1924 a pravdepodobne odkazuje na pytliakov, ktorí dolinu v minulosti navštevovali.

Téryho chata

Téryho chata sa nachádza vo Vysokých Tatrách, v Malej Studenej doline, vo výške 2015 m. n. m. pri Piatich Spišských plesách.

Téryho chatu dal postaviť v roku 1899 Uhorský karpatský spolok na základe osobnej iniciatívy lekára Edmunda Téryho (1856-1917), ktorý sa zaslúžil aj o rozvoj tatranskej turistiky a bol priekopníkom horolezectva. Ako prvý vystúpil v roku 1876 na Prostredný hrot a v roku 1877 na Pyšný štít. Lekár a zanietený horolezec venoval tiež veľa pozornosti otázkam horskej vodcovskej služby či potrebe reorganizácie záchranej služby vo Vysokých Tatrách.

Téryho chatu začali stavať podľa projektu predsedu stavebnej komisie spolku Jozefa Pfinna. Staviteľom objektu bol spišskosobotský architekt Gedeon Majunke, ktorý upravil projekt na vysokohorské podmienky. Výstavba sa začala v júni 1898. Robotníci pracujúci na stavbe dávali Majunkemu do Spišskej Soboty údajne dohovorené znamenia pomocou veľkého zrkadla.

V roku 1944 spravovali chatu slovenskí vysokoškoláci - horolezci, ktorí tu ukrývali poľských odbojárův i ruských utečencov zo zajateckých táborov, ktorých potom dopravovali do povstaleckých oblastí Nízkych Tatier.

V rokoch 1979 až 1982 bola chata zrekonštruovaná. Všetok stavebný materiál na svojich pleciach vyniesli nosiči. Rekordný náklad Laca Kulangu - 151 kg - nebol dodnes prekonaný. V roku 2009 nainštalovali na objekt nový fotovoltaický systém a zrekonštruovali doterajšiu elektroinštaláciu. V tom istom roku na prahu letnej turistickej sezóny sa im podarilo otvoriť nové priestory jedálne, ktorej kapacitu zvýšili na 50 miest.

Zamkovského chata

Zamkovského chata stojí v ústí Malej Studenej doliny vo výške 1475 m n. m.

Štefan Zamkovský z Levoče bol vyučený fotograf, v Tatrách si však našiel prácu nosiča na Téryho a Zbojníckej chate a v rokoch 1929 až 1938 nadobudol povest' najlepšieho slovenského horolezca. Pôsobil aj ako horský vodca a chatár na Téryho chate.

V roku 1943 si však pod Lomnickým hrebeňom postavil vlastný dvojpodlažný objekt, kde poskytoval stravovacie a ubytovacie služby. Počas vojny sa tam uchýlilo aj niekoľko židovských rodín

a partizánov, napriek tomu mu bola chata v roku 1948 znárodnená a Zamkovského ako bývalého kapitalistu vykázali z Tatier. Objekt bol následne premenovaný na chatu Jána Nalepku.

V roku 1992 bola chata v rámci reštitúcie vrátená potomkom Štefana Zamkovského a znovu získala svoj pôvodný názov. O štyri roky sa jej chatárkou stala Janka Kalinčíková, ktorá v roku 2003 nehnuteľnosť odkúpila. Zamkovského fotografie z výstavby a prvých rokov prevádzky chaty však naďalej dotvárajú interiér jedálne.

Horský hotel Popradské pleso

Horský hotel, Chata Popradské pleso leží v Mengusovskej doline vo výške 1494 m n. m.

V Mengusovskej doline priamo na brehu Popradského plesa vyrástla už v roku 1879 Majláthova chata, ktorá však o rok vyhorela. Na jej mieste postavili rovnako veľkú novú chatu s tým istým názvom, ktorá však opäť podľahla

ničivému ohňu. Napriek tomu už roku 1892 dali do prevádzky tretiu chatu, ktorá okrem ubytovania ponúkala aj teplú stravu.

Už o päť rokov neskôr kúpilo východnú časť Mengusovskej doliny s Popradským plesom a chatou pruské knieža Kristián

Kraft Hohenlohe, ktorý ako vášnivý poľovník nemal pre turistiku pochopenie a chatu dal zbúrať. Pod tlakom verejnej mienky však v roku 1899 nechal vybudovať novú kamennú ubytovňu, ktorá niesla po 2. svetovej vojne meno partizánskeho kapitána Štefana Morávku.

Pôvodná chata doslúžila roku 1961, keď sa pod hrubou vrstvou snehu zborila strecha. Už vtedy však neďaleko nej stál nový objekt – horský hotel s kapacitou 110 lôžok a priestrannou reštauráciou, ktorú do prevádzky odovzdali na Vianoce v tom istom roku. Dnes sa prezentuje ako Horský hotel, Chata Popradské pleso, pretože v zariadení je 36 izieb rôzneho typu.

Zdroj: <https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2300081/Skalnata-chata>
<https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2300047/Chata-pod-Soliskom>
<https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2300029/Chata-pod-Rysmi>
<https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2300003/Bilikova-chata>
<https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2299995/Zbojnicka-chata>
<https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2299957/Teryho-chata>
<https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2299913/Zamkovskeho-chata>
<https://dromedar.zoznam.sk/cl/100079/2299861/Horsky-hotel-Popradske-pleso>

Moja dovolenka

Celý môj aktívny život som zasvätila práci v školstve. Práca to bola náročná, ale zaujímavá a pre mňa bola poslaním. Moje povolanie ma naplňalo.

Práce bolo stále veľa a tak som sa skoro pravidelne zúčastňovala dovolení, ktoré organizovala organizácia EXOT pre učiteľov a pracovníkov v školstve, aby sme načerpali nové sily do nasledujúceho školského roku. Tak to bolo aj teraz s kamarátkou Valikou sme sa dohodli, že sa pôjdeme pozrieť do Leningradu, odkiaľ bol sľúbený výlet do Helsínk. Jedna aj druhá destinácia bola pre nás zaujímavá.

Cesta bola bez problémov, šťastne sme sa dostali na miesto určenia a začali si užívať čas v novom prostredí. Leningrad na nás dýchal históriou so všetkých kútov. Len toho času na tých pár dní bolo málo a tak sme sa snažili všetko vtesnať do času, ktorý sme mali určený. Návštevy múzeí, krásnych záhrad, galérií, Petrodvorca... Leningradské biele noci a otváracie mosty boli pre nás veľkým zážitkom. Na každom kroku niečo nové. Čas letel rýchlo a nás čakala návšteva Helsínk. Nikto netušil čo môžeme očakávať. V tej dobe iný svet, iný jazyk. Trochu som mala aj obavy, ale nebola som sama všetko malo byť dohodnuté tak stres som sa snažila vytesniť,

Helsinki splnili moje očakávanie. A ako všetky ženy parádnice hneď po prvých oficiálnych návštevách sme sa „vrhli“ na nákupy. Peňazí nebolo veľa, ale tých možností... Nevedeli sme sa rozhodnúť. Najradšej by sme boli nakúpili

čo najviac. Pre nás nezvyčajné boli šperky, móda, kabelky, topánky. Ale nakoniec sme sa s Valikou dohodli, že si každá kúpime nejaký menší šperk, ktorý nám pobyt bude pripomínať.

Čas určený na návštevu sa pomaly končil a nás čakal odchod a potom cesta z Petrohradu domov na Slovensko. Aké však bolo naše prekvapenie, keď sme s hrôzou zistili pri odchode z Helsínk, že nám chýba nejaký doklad a my sme celá skupina ostali na stanici, pretože nás sprievodca nechcel

pustiť do vlaku.

Vlak odišiel a my sme nechápavo pozerali ako odchádza. Čo teraz. Celú noc sme strávili na stanici. Začali sa telefonáty na konzulát aby nám pomohli. Po dlhých hodinách čo boli asi jedny najdlhších v mojom živote sa konečne našim sprievodcom podarilo vybaviť potrebné doklady a poslali po nás autobus, ktorý nás dopravil do Petrohradu s poriadnym meškaním. Času na zbalenie vecí domov nebolo veľa, no všetko sme zvládli. A cestou v lietadle a ešte veľmi dlho sme spomínali na chvíle, ktoré nám takto „znepríjemnili“ dovolenku. Ale ktovie, nebyť takejto skúsenosti, možno by som na túto dovolenku zabudla. Teraz sa tomuto zážitku už iba zasmiejem. No a potom som takýchto dovoleniek s učiteľmi absolvoval nie jednu. Bol to krásny čas, na ktorý rada spomínam.

Autor: pani Drahuška

Zdroj – obrázky:

https://www.google.com/search?q=petrohrad+zvedac%C3%AD+mosty&rlz=1C1CHBF_skSK856SK856&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjYtqY-oH5AhXTwAIHHbe2BQQQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1920&bih=880&dpr=1#imgrc=-2YcH0k34DZPeM

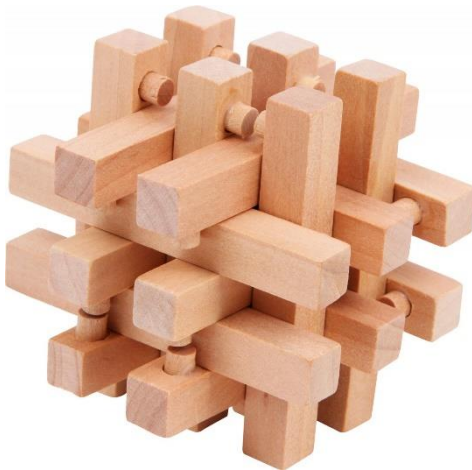
https://www.google.com/search?q=petrohrad+zvedac%C3%AD+mosty&rlz=1C1CHBF_skSK856SK856&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjYtqY-oH5AhXTwAIHHbe2BQQQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1920&bih=880&dpr=1#imgrc=-2YcH0k34DZPeM&imgdii=8Yb-rjvc-qXPUM

13. júl - Medzinárodný deň hlavolamov

Viete, čo je hlavolam?

Maďarský vynálezca slávnej Rubikovej kocky – Ernő Rubik – sa narodil 13.7.1944. Tento deň sa teda neskôr stal Medzinárodným dňom hlavolamov.

Čo všetko považujeme za hlavolam?

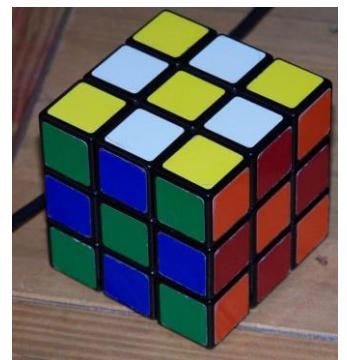

Všeobecne sa zaň považuje problém, hádanka, či záhada, ktorá skúša vynaliezavosť riešiteľa. Azda najznámejšie sú rôzne mechanické hlavolamy, ale za hlavolam je možné považovať aj iné úlohy. Môžu to byť napríklad sudoku, krížovky, doplnovačky, osemšmerovky, rôzne šifry a hádanky, ale zaraďujeme sem aj niektoré logické hry ako napríklad šachy. Vedeli však ste, že šachy majú svoj vlastný medzinárodný deň? Ten oslavujeme od roku 1966 a to 20. júla.

Založený bol Svetovou šachovou federáciou. Vráťme sa však k Ernő Rubikovi a jeho Rubikovej kocke.

Rubikovu kocku riešia milióny ľudí na celom svete, stala sa jednou z najpredávanejších hračiek všetkých čias. Považuje sa za globálny symbol inteligencie a vynaliezavosti. Dnes už možno nie je taká populárna, ale niektorí z nás mali tú česť zažiť jej najväčší rozmach. 13. marca v roku 1981 sa konali dokonca prvé svetové majstrovstvá v skladaní Rubikovej kocky, ktoré organizovala Guinnessova kniha rekordov. A prvé oficiálne majstrovstvá sveta sa konali 5. júna 1982 v Budapešti.

Zatiaľ najznámejší svetový rekord v poskladaní tejto kocky je zaznamenaný z roku 2018 a to dosiahnutím času 3,47 sekundy. Viete si to vôbec predstaviť?

Zdroj: <https://www.nitranoviny.sk/13-jul-medzinarodny-den-hlavolamov-viete-co-je-hlavolam/>

Zdroj – obrázok:

https://www.google.com/search?q=hlavolamy&tbm=isch&ved=2ahUKEwjEyN_mgoL5AhUE26QKH6jA48Q2-cCegQIABAA&oq=hlavolamy&gs_lcp=CgNpbWcQAzIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQ6CggAELEDEIMBEEM6CAgAEIAEELEDOggIABCxAcDAToLCAAQgAQQsQMqgwE6BAgAEAM6BAgAEENQ0AdY8xRg6xVoAHAAeACAAYIBiAGfBpIBAzkuMZgBAKABAaoB

C2d3cy13aXotaW1nwAEB&sclient=img&ei=DhrVYsSJH4S2kwXux474CA&bih=880&biw=1903&rlz=1C1CHBF_skSK856SK856&hl=sk#imgrc=8tzTU-VBjQtIxM

Zdroj – obrázok:

https://www.google.com/search?q=rubikova+kocka&tbm=isch&chips=q:rubikova+kocka,online_chips:poskladat+rubikovu:U1dW5Ng5A-

4%3D&rlz=1C1CHBF_skSK856SK856&hl=sk&sa=X&ved=2ahUKEwja98fjgoL5AhWDq6QKHd7FBGoQ4IYoA3oECAEQJQ&biw=1903&bih=880#imgrc=uAXLRj81pMzpuM

Hádanky

Dokážete bez nápovedy uhádnuť odpoveď?

1. Veľké uši, dlhý nos, nie som žiadny horenos. Ťažko ma tu spatríte, bývam totiž v Afrike. Kto som?
2. Stále rastiem a nikdy neubúdam. Čo som?
3. Čo vám pomôže vidieť cez každú stenu?
4. Nie som živá, ale mám päť prstov. Kto som?
5. Ľudia ma kupujú, aby sa najedli, ale nikdy ma nezjedia. Čo som?
6. Existujem, len keď je svetlo, ale priame svetlo ma zabije. Čo som?
7. Spadnem, ale nikdy sa nepostavím. Čo som?

Odpovede:

1. Slon
2. Naš vek
3. Okno
4. Rukavica
5. Tanier
6. Tieň
7. Dážď

Zdroj: <https://zlatyfond.sme.sk/slovenske-hadanky/index.php>

<https://najmama.aktuality.sk/aktivita/hadanky/>

ARCHA noviny vydáva DS ARCHA. Redakčná rada: kolektív zamestnancov a prijímateľov sociálnej služby. Text graficky upravil: kolektív redakčnej rady. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť príspevky podľa potreby tak, aby sa nezmenil ich význam.